

Protestantse Gemeente
Breda

S'Amen

Kerkblad van de Protestantse Gemeente Breda - 17e jaargang no.9 December 2024

In dit nummer:

- Geloofscursus "Opnieuw beginnen"
- Aart Bergwerff 50 jaar organist
- PGB is nu charter gemeente
- Bezoek confirmanten uit Wismar
- Afscheid lucas8

S'Amen

Colofon:

S'Amen is het kerkblad van
de Protestantse Gemeente Breda

Kopijdatum:

dinsdag 7 januari 2025

Kopij sturen aan redactie:

samen@pknbreda.nl

Verschijningsdatum:

25 januari 2025

Richtlijnen kopij:

www.pknbreda.nl/samen

Redactie:

Leon Geschiere
Arne Goudriaan
Joyce Rijke
Suzanne Hoesen
Adriaan Niemandsverdriet

Kerkelijk bureau:

Mieke Frankfoorder-Boevé
Pottenbakkerstraat 51
4813 LB Breda
Tel.: 076-5146523
Email: ledenadministratie@pknbreda.nl

Website:

www.pknbreda.nl

Foto cover:

Adriaan Niemandsverdriet

Als u geen belangstelling heeft voor
S'Amen en het blad niet meer wilt
ontvangen, kunt u dit doorgeven aan
het kerkelijk bureau:
ledenadministratie@pknbreda.nl

Dit is een uitgave van De Zalige Zalm,
bureau voor geloofscommunicatie.

Druk:

Veldhuis Media, Meppel

De Protestantse Gemeente Breda

Lucaskerk

Tweeschaar 125
4822 AS Breda
Tel.: 076-542 24 33

Markuskerk

Hooghout 96
4817 ED Breda
Tel.: 076-514 00 80

Johanneskerk

Dreef 5
4813 ED Breda
Tel.: 076-521 05 45

Pastoresteam

Predikanten:
ds T. van Prooijen
T 076-5423334
06-29283935
E ds.vanprooijen@pknbreda.nl

Kerkelijk medewerkers:
Thijske Fraanje
E t.fraanje@pknbreda.nl

ds. Henrieke ten Thije
T 06-43543209
E henrieketenthije@casema.nl

Hanny den Ouden
T 06- 48549088
E h.denouden@pknbreda.nl

Kerkenraad PGB

Email: scriba@pknbreda.nl

S'Amen

NL91 ABNA 0520 2278 67 t.n.v.
Prot. Gemeente Breda
o.v.v. "S'Amen"
(Richtbedrag: € 25,- per jaar)

Vrijwillige bijdrage

Collectebonnen

A. Vellen van 20 bonnen met een waarde van € 0,75 per bon, totaal dus
€ 15,00 per vel.
B. Vellen van 20 bonnen met een waarde van € 1,50 per bon, totaal dus
€ 30,00 per vel.
C. Vellen van 20 bonnen met een waarde van € 2,50 per bon, totaal dus
€ 50,00 per vel.
Bonnen kunnen besteld worden door overschrijven van € 15,00, € 30,00,
€ 50,00 (of een veelvoud daarvan) op bankrekening NL 91 ABNA 0520
2278 67 ten name van de Protestantse Gemeente te Breda (met
vermelding van de gewenste soort vellen)

Financiën

Protestantse Gemeente Breda:
ABN AMRO NL91 ABNA 0520 2278 67
Diaconie Protestantse Gemeente Breda:
ING bank NL89 INGB 0001 0708 50
ZWO groep Protestantse Gemeente Breda/Ginneken:
ING bank NL14 INGB 0001 5429 41

Meditatie

Lessons & Carols 1918

De portier van King's College is laat. Te lang was hij thuis blijven treuzelen. Hij ziet als een berg op tegen de kerstdagen, meer nog dan in de voorbije oorlogsjaren. Het koor zingt al als hij de kerk binnenstapt. Snel schuift hij de achterste bank in.

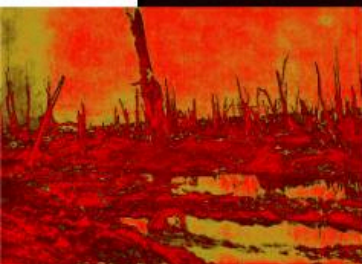
'Het wordt anders dan anders,' had de nieuwe deken tegen hem gezegd. Hij was eerder die week een praatje komen maken. 'Hoe gaat het met je zoon? Komt hij mee op kerstavond?' De portier had zijn hoofd geschud. Toen zijn vrouw overleed, vijftien jaar geleden, was hij met Robbie achtergebleven. Ze hadden het gered samen. Tot de Grote Oorlog alles veranderde.

De portier hoort hoe de deken de mensen welkom heet. 'Laten we in hoofd en hart teruggaan naar Bethlehem.' Schuin voor hem zit een invalide jongen. 'Jouw Robbie is tenminste heelhuids teruggekomen,' zeggen de mensen. Hij denkt aan zijn zus, die op dezelfde dag haar twee jongens verloor. Nee, hij mag niet klagen. Vindt men. Maar Robbie kwam niet terug. Niet de vrolijke, lieve Robbie die hij op de trein had gezet.

Een jongetje uit het koor begint te lezen. Uit het scheppingsverhaal. 'En God zei: mens, waar ben je?' 'Tja,' mompelt de portier, 'waar ben je, in dat hoopje ellende dat thuis op bed ligt? Ik zoek je. En God ook, zo te horen.'

Robbie had hem op een dag geschreven. Een lange brief voor zijn doen, over een wonderlijke zonsopkomst. Hij zat met een paar kameraden in het open veld. De opgaande zon bescheen de plassen in de granaattrekkers. 'Het leken wel meertjes van goud. Opeens overkwam me een diep gevoel van vrede. Alsof er een warme jas om me heen werd geslagen. Vrede. Bizar toch, daar in blubber en de kou? Maar ik wist het zeker: het komt goed, hoe dan ook.'

Het koor is weer gaan zingen, over vrede die voor eeuwig zal duren. 'Zou het?', zucht de portier. Hij ziet hoe de schouders van de jongen voor hem beginnen te schokken. Zijn Robbie bibbert de hele dag. Zijn ogen vliegen schichtig alle kanten op en al die weken heeft hij nog geen woord gezegd.

De deken loopt naar voren om het kerstverhaal te lezen. Ongemerkt houdt de portier zijn adem in. Komt het door zijn zorgen om Robbie? Door de huilende jongen voor hem? Nooit eerder kwam het verhaal zó bij hem binnen. Een zwanger tienermeisje is ver van huis geraakt, omdat machthebbers dat bevolen hadden. Geen fatsoenlijk bed om te slapen, laat staan om een kind te krijgen. Sjofole herders houden zich warm bij een vuurtje en worden overvallen door een hemelse lichtmacht die over vrede zingt. In hún rauwe werkelijkheid gaat de hemel op een kier. Gek dat hij het kerstverhaal nooit eerder zo hoorde.

Niets van het zoete en knusse dat hem zo tegen was gaan staan.

Het koor zet een volgende carol in, over Gods liefde die met kerst neerdaalde. 'Gods liefde blijft ons zoeken, verdwaald als we zijn in het donker van deze tijd.' Zoiets had de deken tegen hem gezegd, buiten voor de portiersloge. God is geen brallende keizer Augustus tot de zoveelste macht. Hij komt tot ons onder een schamel dak, tussen haveloze mensen en blatende schapen. God is niet te vinden in de macht van dreunende laarzen, maar is als een roos in de winter, als een groen takje aan een oude stronk, als een kind in een stal. Gods liefde zoekt ons in onze afgronden.

'In een stál,' denkt de portier, 'Gods liefde daalde neer in een koude, donkere stal, in een kind dat alle Robbies van deze wereld aankijkt, de kapotgeschoten jongen voor hem, de radeloze vaders, de moeders met gebroken harten.'

De mensen staan op. De jongen voor hem pakt z'n krukken en draait zich om. 'U bent de vader van Robbie, toch?', vraagt hij. 'We waren samen gelegerd, bij Ieper. Vertel hem straks maar over die ene ochtend, toen de zon alles in goud veranderde. Vertel hem hoe we elkaars hand vasthielden, hoe we vrede voelden, opeens, zomaar.'

De portier knikt. Buiten valt het maanlicht op de torentjes van King's College. 'Vertel Robbie over de vrede!', hoort hij de jongen nog roepen. De portier steekt zijn hand op. Ongemerkt begint hij te fluiten. *O tidings of comfort and joy.*

Ds. Ton van Prooijen

Inhoudsopgave

- 3 Meditatie
- 4 Actueel
- 7 In gesprek met
- 8 Algemeen kerkelijk nieuws
- 10 Diaconie
- 14 Rondom de wijkkerken
- 17 Jeugd
- 19 Vieringen

De nieuwe dean van King's College in Cambridge, Eric Milner-White, bedacht in 1918 de liturgie voor het Festival of Nine Lessons and Carols. Verderop in deze S'amen meer informatie over onze eigen Lessons & Carols op kerstavond in de Grote Kerk.

Leerhuisavond in de Lucaskerk

Op 13 november was Wim Bisschop bij ons om te vertellen over Groene Theologie. We hadden een zaal vol geïnteresseerden. Wim had twee boeken die hij ons kan aanraden, om meer te lezen over Groene Theologie.

Het eerste boek is: "Niet het einde van de wereld", geschreven door Hannah Ritchie. Voel je je angstig, machteloos en verward over de toekomst van onze planeet? Dit boek zorgt ervoor dat je op een andere manier naar de klimaatcrisis kunt kijken – reikt je oplossingen aan. De auteur maakt duidelijk dat het milieuprobleem een veel langere geschiedenis heeft dan wij denken en in feite al aanwezig is zolang de mensheid bestaat.

Het boek eindigt hoopvol: "Ik geloof dat wij de generatie kunnen zijn, die voorziet in ieders behoeften en tegelijk het milieu achterlaat in een betere toestand dan waarin ze het aantrof."

Het andere boek is "VerduurSamen met Franciscus" door Corinne Groenendijk. Hoe kunnen jij en ik groen en geïnspireerd leven? Verduurzamen is nodig, maar hoe doe je dat? De schrijfster zegt er zelf over: "Bij Franciscus van Assisi ontmoette ik een inspirerende leefstijl die bestaat uit kwetsbaar, betrokken, vredevol en eenvoudig leven. Wandelen met zijn broeders verwonderde Franciscus zich elke dag over het leven op deze mooie aarde, dat je zomaar toevalt. In dit boek leer je zijn leefstijl kennen, die ik heb uitgewerkt tot een groene leefstijl voor nu."

Trees van Montfoort, auteur van Groene Theologie: "Dit boek is een belangrijke aanvulling op bestaande publicaties op het gebied van groene theologie, door de combinatie van een oecumenisch-protestantse benadering, een praktische insteek en een doorleefde spiritualiteit."

We zijn ook weer bezig met het programma voor het voorjaar. In de volgende Samen volgen de data en de onderwerpen.

Joyce Rijke

Bericht van de beroepingscommissie

De beroepingscommissie is blij met het signaal: groen licht!

Eindelijk kunnen we als commissie echt aan de slag om een predikant te gaan zoeken voor onze gemeente, een collega voor Ton en onze kerkelijk medewerkers.

De vacaturetekst wordt gepubliceerd op de website van de landelijke PKN en is ook te lezen op onze eigen website: www.PKNBreda.nl. U, als gemeentelid wordt in de gelegenheid gesteld namen door te geven van geschikt geachte predikanten. Graag voorzien van motivering of argumentatie en natuurlijk uw eigen naam. Het emailadres van de beroepingscommissie is: beroepingscommissie@pknbreda.nl.

Namens de beroepingscommissie,

Tika Rozendaal-Krijthe (voorzitter)

Protestantse
Kerk

Nieuwjaarsreceptie 6 januari 2025

De kerkenraad nodigt iedereen uit om ter gelegenheid van het nieuwe jaar samen te komen. We organiseren dit op maandagavond **6 januari in het Kerkenhuis van de Johanneskerk**. De inloop is vanaf 20.00 uur. Tijdens de bijeenkomst wil de kerkenraad tevens kort terugkijken op 2024 en alvast vooruit naar 2025. Wees welkom!

Namens de kerkenraad,

Andries van der Vegt, voorzitter

Geloofscursus "Opnieuw beginnen"

Op donderdagavond **23 januari 2025** starten we met de zesweekse geloofscursus "Opnieuw beginnen" in oecumenisch verband. Mensen die een nieuwe start willen maken in hun geloof, of hun geloof meer willen verbinden met hun dagelijks leven, nodigen we van harte uit deel te nemen. Bij voorgaande edities hebben we ervaren dat het zowel mensen van binnen als van buiten de kerken verder helpt en nieuwe impulsen geeft. De cursus richt zich op mensen die zoeken naar zin, inspiratie en vernieuwing in hun leven en geeft de gelegenheid om op weg te gaan met ieders eigen geloofs- en levensvragen.

De cursusdata zijn : **donderdag 23 januari, 6 februari, 13 februari, 6 maart, 20 maart en 3 april 2025.**

Elke avond is er een inleiding door een spreker, waarna er ruimte is om in kleine groepen hierover door te praten. Ook is er een meditatief moment en er is op de vierde en zesde avond een korte viering.

We raden aan om de cursus in zijn geheel te volgen, omdat de onderwerpen van de avonden op elkaar voortbouwen en we ook als groep een weg gaan met elkaar.

Het werkboek is te gebruiken om ook thuis bij de thema's stil te staan. De avonden zijn van 19.30 uur tot 22.00 uur in Het Kruispunt, Harmonielaan 24 in Prinsenbeek. De kosten zijn € 20,00 per persoon voor de cursus, het werkboek en koffie/ thee/drankje. Aanmelden voor de cursus kan uiterlijk **13 januari 2025** (i.v.m. bestelling werkboek).

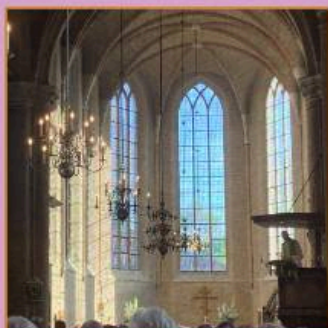
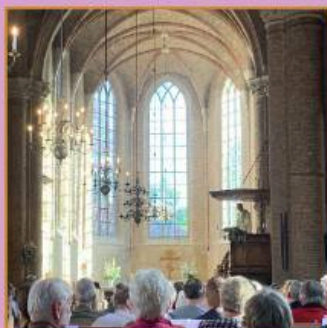
Deze cursus is een gezamenlijk initiatief van protestantse gemeenten en Rooms-Katholieke parochies uit Breda en omgeving.

De bijeenkomsten worden gegeven o.l.v. ds. Henrieke ten Thije, ds. Ton van Prooijen, pastor Ben Hendriksen en pastoraal ouderling Joshanne Willems. Er zijn flyers beschikbaar om uit te delen. Voor informatie en opgave: Joshanne Willems, tel. 06-10213882, of via de website kruispuntdoordeweek@hetkruispunt.org

ds. T. van Prooijen

Hervormingsdag

Foto's van de PGB dienst van 27 oktober, in het teken van de Hervormingsdag. Deze dienst werd dit jaar gehouden in de Laurentiuskerk in Ginneken.

Foto's: Kathinka Minzinga

Aart Bergwerff 50 jaar organist; ontvangt hoogste onderscheiding PKN

Aart Bergwerff is op zeer jonge leeftijd begonnen als organist in zijn woonplaats. Later werd het zijn beroep. Inmiddels is hij een internationaal bekend organist, adviseur bij bouw en restauraties van orgels, en docent orgel bij Codarts Rotterdam. Nu heeft hij het jubileum bereikt dat hij 50 jaar organist is. In de marge daarvan is er ook een Bredaas jubileum: hij is inmiddels 12,5 jaar organist van de Grote Kerk te Breda. Vandaar dat Aart besloten heeft het jubileum in Breda te vieren. Met een groot concert samen met muziekvrienden en collega's in de Grote Kerk. Dat heeft inmiddels plaats gevonden op zondagmiddag 17 november. In een kerk die, ondanks alleen toegang voor genodigden, bomvol was.

Na het concert werd Aart een diner aangeboden. Tijdens dit diner kwam de verrassing: Aart kreeg de hoogste onderscheiding in de PKN, de speld in goud met briljant. Dat is een redelijk bijzondere, in Breda was de enige andere drager van die onderscheiding wijlen Jaap Hillen, voorganger van Aart als organist van de Grote Kerk. In zijn dankwoord zei Aart dat hij het aantal jaren als organist van de Grote Kerk van Jaap niet zou kunnen evenaren, maar dat hij nog lang organist van de Grote Kerk hoopt te kunnen blijven.

Pieter Harder, secretaris CvK PGB

Aanbieding van de bij de onderscheiding horende oorkonde.

Nieuw cursusaanbod TVG Rotterdam

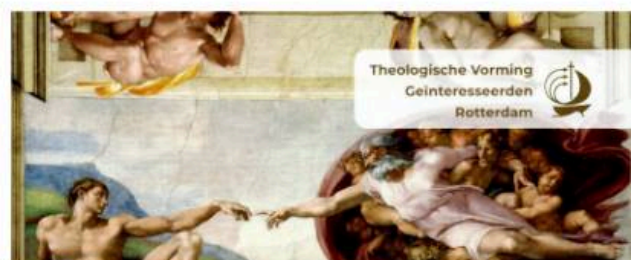
De Stichting Theologisch Vorming en Verdieping Rotterdam (TVG) organiseert vanaf **20 januari 2025** een multidisciplinaire cursus rond het zeer actuele thema "de relatie tussen de mens en de natuur". In tegenstelling tot het huidige cursusaanbod van de TVG zal deze cursus in de avond worden gegeven, zodat een veel breder publiek aan deze interessante cursus kan deelnemen.

Het thema zal door experts worden belicht uit de volgende disciplines: Oude en Nieuwe Testament, wereldreligies, ethiek, filosofie en spiritualiteit. Omdat het onderwerp ook veel discussie kan losmaken, is er naast informatieoverdracht ook veel ruimte voor interactieve deelname door cursisten wat de cursus ook veel diepgang zal geven.

De cursus wordt gegeven in gebouw De Hoeksteen in Capelle aan de IJssel. De cursusprijs voor 13 maandagavonden is 250 Euro.

Nadere informatie is te vinden op onze website www.tvgrotterdam.nl en aanmelden kan via info@tvgrotterdam.nl, of telefonisch via 06-44460665.

Namens de TVG Rotterdam, Dolf Offereins

In gesprek met ...

... Adriaan Niemantsverdriet

Adriaan Niemantsverdriet is geboren in Rotterdam, waar zijn ouders een kruidenierswinkel hadden in Kralingen. Hij heeft een oudere zus en broer en een jongere zus. Ze kerkten in de gereformeerde kerk. Toen Adriaan 13 jaar oud was stopten zijn ouders met de winkel en ging zijn vader bij een inkooporganisatie werken. Ze verhuisden daarom naar Leersum, een enorme verandering van de grote stad naar een klein dorp. Maar Adriaan had er geen moeite mee. Hij had het prima naar zijn zin.

Na de lagere school volgde hij eerst de theoretische stroom van de LTS, en daarna ging hij nog een jaar naar de Lagere Detailhandelsschool. Daar kwam hij in aanraking met het vak "etalen". Dat sprak hem erg aan en hij was er goed in, daarom heeft hij een opleiding gevolgd tot etaleur. Hij vond werk bij Groeneveld Opticiens. Voor zijn werk verhuisde hij naar Breda. Via het werk kreeg hij een grote woning in de binnenstad. Hij had er een eigen doka in en een zeefdrukkerij.

Hij volgde via de kerk bij ds. Kerssies een groep voor jongvolwassenen. Daar leerde hij José Jobse kennen. Ze trouwden in 1994 en er werd een kindje verwacht. Helaas werd na een zwangerschap van 38 weken, hun zoontje Machiel doodgeboren. Twee jaar later in 1996 kwam hun zoon Bas ter wereld.

Adriaan had het niet meer naar zijn zin op zijn werk. Het bedrijf was in 14 jaar tijd gegroeid van 21 naar 64 filialen. Dat kwam het werkplezier niet ten goede. Ze moesten het huis in de binnenstad daardoor ook verlaten. Ze vonden een huis in de Haagse Beemden. Adriaan liet zich omscholen tot Desktop-Publisher. Helaas vond hij daarin geen vast werk. Hij ging voor een taxibedrijf rijden en via dit bedrijf is hij buschauffeur in het streekvervoer geworden. Dat heeft hij met plezier gedaan tot zijn pensioen vorig jaar en nu doet hij het nog een dag in de week.

Daarnaast is Adriaan heel actief in het vrijwilligerswerk. Elke week kookt hij in Breda Noord bij het Leger des Heils een tweegangenlunch voor buurtbewoners, ouderen, enz. Voor wie er maar wil, ook voor daklozen, maar die komen bijna niet.

Daarnaast heeft Adriaan via Mooiwerk ook vrijwilligerswerk gevonden bij Verhalis.

OVER VERHALIS

Verhalis stelt zich ten doel om kleurrijke, inspirerende (levens)verhalen te verzamelen en hierbij te zoeken naar nieuwe manieren om deze verhalen te vertellen. De makers van Verhalis brengen levensverhalen van gewone mensen in

beeld om mensen van nu te verbinden met hun verleden en zodoende met elkaar. Zo geeft Verhalis de geschiedenis een persoonlijk gezicht. De makers van Verhalis laten zich inspireren en ontroeren door het menselijk (on)vermogen. Ze leggen de verhalen vast in een onmiskenbaar eigen stijl. Ze werken met empathie, artistieke kwaliteit en vakmanschap. Voorbeelden van projecten: kloosterverhalen, geschiedenis van de jeugdzorg West-Brabant, verhalen uit de Cariben enz. Zie www.verhalis.nl voor meer info.

Adriaan heeft meegedaan met het project "Namen en nummers". Er werd een evenement georganiseerd in Den Bosch. Het was een interactieve herdenking van Joden die in de Tweede Wereld oorlog werden weggevoerd uit Brabant. Deelnemers aan deze herdenking ontfermden zich over één van de slachtoffers en maakten thuis voor hem of haar een naambordje dat ze gebruikten bij een herdenkingsritueel. Adriaan werkte actief mee met opbouwen van de decors, hij had ook een rol bij de herdenking. Ook doet hij voor deze stichting studiowerk zoals photoshoppn. Het werk ligt natuurlijk heel erg in het verlengde van zijn werk als etaleur. Dus het past hem als een handschoen.

Adriaan gaat in groepsverband Nordic walken in het Mastbos. Verder houdt hij veel van knutselen, zoals zijn laatste project met brons gieten. Hij maakte een parapluutje in brons en een vrouwfiguur geïnspireerd op een fresco die hij laatst op vakantie in Rome in de Catacomben zag. Hij doet ook aan lasersnijden. Hij speelt mee bij Theatrada en zingt mee met de cantorij. En hij maakt nu ook nog tijd om redactielid van Samen te worden. Kathinka Minzinga heeft aangegeven dat ze graag wil stoppen en Adriaan neemt haar taken over.

Op deze plaats willen we natuurlijk Kathinka hartelijk bedanken voor haar werk bij de redactie en we wensen Adriaan veel succes met deze nieuwe taak.

Joyce Rijke

Algemeen Kerkelijk Nieuws

Uit de kerkenraad

Op 25 november kwam de grote kerkenraad bij elkaar in de Markuskerk. Na een moment van stilte en inkeer en een gebed om vrede beginnen we aan de agenda van voor de pauze. Eerst delen we met elkaar waar we dankbaar voor mogen zijn. Er is veel goeds gebeurd en ik noem kort een paar punten die worden gedeeld.

- Laatste zondag in het kerkelijk jaar in alle drie de kerken; het gedenken van overledenen uit de **gemeenschap**.
Goed dat we dat samen ook met familie en vrienden van buiten kunnen doen.
- 'Plek voor verdriet' in Markus en Lucaskerk
- Leerhuisavond over 'Groene Kerk' in de Lucaskerk
- Maaltijden in de Markuskerk
- Bezoek van de jongeren uit Wismar, gedragen door alle secties.
- Samenwerking tussen kooracademie en onszelf voor een viering in de Grote Kerk op Kerstavond.
- De viering in de Markuskerk waar een film centraal stond.
- Afscheid Lucas8 in een goed bezochte dienst

Er is meer, ik ben vast wat vergeten, het is goed om te zien dat elke week de SamenopZondag vol staat met activiteiten waar we allemaal aan kunnen deelnemen.

Dan wordt in de mededelingen aandacht gevraagd voor de Kerstavondviering in de Grote Kerk. Laten we er samen een succes van maken. Verder vraagt PKN Nederland van ons om ook als kerk een VOG register voor vrijwilligers te onderhouden. Paul Vlaardingerbroek zal een procedure voor ons samenstellen. De vraag is om midden 2025 e.e.a. te hebben gerealiseerd. Tenslotte is er op **6 januari een Nieuwjaarsreceptie in de Johanneskerk, inloop vanaf 20.00u.**

Daarna keuren we de begrotingen van diaconie en kerkrentmeesters goed en vragen of ze de algemene kerngetallen van onze gemeente willen stroomlijnen. We bespreken collecte- en jaarrooster 2025 en constateren dat het moeilijk blijft alle details goed te doen. De roosters zijn met kleine aanpassingen aangenomen. We spreken kort over begrafenissen en de kosten daarvan. Hoe kunnen we deze netjes behandelen, we gaan daar nog eens verder over nadenken. We spreken over hoe we woordvoering naar media in noodgevallen het beste zouden kunnen doen en ronden het Werkplan 2023-2024 af met de rapportage van de toekomstgroep.

De diakenen melden dat er een nieuw ZWO-project in Malawi is geadopteerd. Samen met de verschillende Caritas' zorgen we dat de adressen van de Voedselbank supermarktbonnen krijgen om tussen kerst en oud en nieuw boodschappen te doen (Voedselbank is dan dicht). We gaan daarnaast ook door met het ondersteunen van mensen met een minimum inkomen (waar we contact mee hebben) voor een extraatje rond de kerstdagen.

Dan is het pauze en het is goed om te zien dat er weer de nodige mensen zijn aangesloten voor het deel over Missie en Visie. Ds. Nico van Splunter uit Rotterdam Spangen is ook aanwezig om mee te denken hierover. We zijn al een tijdje bezig om te kijken of we voor een bepaalde tijd een missionair diaconaal werker aan ons kunnen binden en dat zou dan mogelijk via hem gerealiseerd kunnen worden. De vraag is aan de gevormde groepjes om kort te spreken over de Missie en Visie aan de hand van teksten die de Toekomstgroep in concept aanleverde en eventueel suggesties te doen voor verbetering. Daarnaast is de vraag wat de twee dingen zijn die we het komende jaar zouden moeten gaan doen om die visie op termijn te realiseren. Dit geeft geanimeerde gesprekken.....en er is altijd tijd te kort. Als we weer samen aan tafel zitten en we kijken naar de opbrengst dan constateer ik dat de kerkenraad de Toekomstgroep een lastige opdracht heeft gegeven. Alle opmerkingen worden verzameld en gaan mee naar de volgende vergadering van de Toekomstgroep. In haar eerste rapportage begin volgend jaar kan dit alles dan weer meegenomen worden Het doel is om de volgende grote kerkenraad ons nieuwe beleidsplan klaar te hebben.

We sluiten de vergadering af met het zingen van lied 809.

We zijn weer in de Adventstijd en mogen toeleven naar het Kerstfeest. Ik hoop veel lezers te ontmoeten in alles wat we doen de komende weken.

Andries van der Vegt

Herdenken in de Markuskerk

Foto's: Gijs van Mourik

Wij gedenken

De vrijwilligers van 's morgens vroeg tot 's avonds laat
waren op hun post paraat
Een warme en oprechte hulde
voor de liefdevolle taak die zij vervulden
Lieve vrienden het gaat u goed.

Nolda Bakker- Burgers

Op maandag 21 oktober 2024 is gestorven Nolda Bakker-Burgers, voluit Arnolda Aaltje, op de leeftijd van 94 jaar. Zij werd in 1930 geboren in Breda en heeft met haar man Gerrit Bakker tijdens zijn werkzame leven in Rotterdam gewoond. Na zijn pensionering zijn zij weer terug naar Breda gekomen. Daar waren zij meelevende kerkleden en graag geziene bezoekers van de Noordsoos. Nolda's man Gerrit is in 2005 overleden. Ze hadden geen kinderen, maar wel een paar lieve neven en nichten van verschillende kanten van de familie die voor hen zorgden in de tijden dat dat nodig was. En voor Nolda was die zorg zeker nodig de afgelopen vijf jaar toen zij vanwege toenemende dementie woonde in Huize Ruitersbos.

Nolda is begraven op Zuylen. We hadden een intiem afscheid in de aula van het Haagje waar we met ongeveer 25 mensen om de kist van Nolda zaten en haar leven herdachten en in het licht zetten aan de hand van de woorden van Psalm 139 en de woorden van 1 Cor. 13. Nolda werd door allen die haar kenden beschreven als heel lief, behulpzaam en belangstellend. Zij genoot enorm van logeerpactijen bij familieleden en de vakantie-week in Doorn was voor haar een van de hoogtepunten van het jaar. Een ander pleziertje van haar was het schrijven van brieven, bijvoorbeeld naar leden van het koninklijk huis, want daar was ze dol op. En gedichten bij huwelijken, jubilea en andere feestelijkheden. Nolda was een gelovig en dankbaar mens.

Hanny den Ouden

Diaconie

uws ZWO nieuws ZWO nieuws ZWO nieuws ZWO nieuws ZWO nieuws ZWO nieu

Allereerst komen we nog even terug op het KENIA scholenproject. U hebt van harte meegeholpen om 2 schoollokalen te laten bouwen, hiervoor hartelijk dank.

En het is allemaal goed gelukt, de lokalen zijn gebouwd en de gemeenschap is er reuze blij mee. Hieronder een paar foto's van de blijde mensen en de bouw van de school.

Nogmaals ook namens Ria Beckers van het Kenia-winkeltje heel hartelijk dank.

We willen graag hier het nieuwe project aan u voorstellen.

We gaan in zee met de Stichting MUONA Malawi.

Het doel van Stichting Community Muona en haar locale partner Muona Foundation is: verbetering van de levensomstandigheden in de dorpsgemeenschappen in en rond Muona. Gezamenlijk richten de twee stichtingen zich o.a. op de gebieden onderwijs, landbouw en kleine sociale projecten.

Wij hebben er voor gekozen om een NOODFONDS dat de Stichting Muona Foundation in Malawi heeft te gaan ondersteunen.

STG. COMMUNITY
MUONA MALAWI

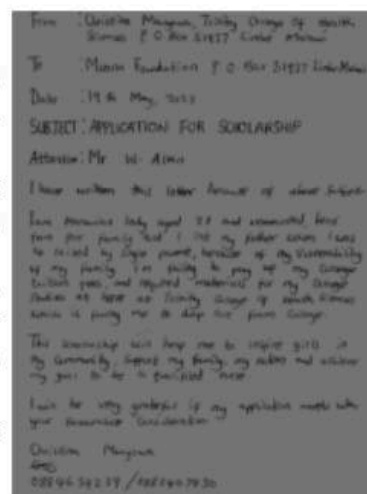
De stichting Muona ondersteunt verschillende opleidingsmogelijkheden voor die kinderen die alles niet zelf kunnen betalen. Het gaat dan met name om die opleiding van praktische vakken, op HBO en MBO niveau, verpleegsters, automonteurs, ict-ers enz.

Nu gebeurt het regelmatig dat er aan een studie is begonnen en dat toch blijkt dat de student en de ouders het laatste stukje, b.v. een jaar of de kost en inwoning niet meer kunnen betalen, daarvoor is er een NOODFONDS opgericht in MUONA.

De studenten of scholieren kunnen dan zelf een verzoek indienen voor extra ondersteuning. De stichting in MUONA beoordeelt dan of het zinnig is om iemand te helpen, en dan wordt er gekeken of er nog voldoende geld in het NOODFONDS zit om te helpen. Het komt, om dat alles duurder geworden is ook in Malawi, dat er onvoldoende geld beschikbaar is.

Wij, de ZWO, willen daar graag, samen met u, verandering in gaan brengen. Het blijkt dat met betrekkelijk kleine bedragen, van 200,= tot 500,= Euro er veel geholpen kan worden.

Hiernaast ziet u b.v. de aanvraag van extra steun.

Hoe gaan we dat NOODFONDS extra vullen?

Dat doen we graag met uw steun en een aantal Acties die al op stapel staan.

We gaan met de kerst weer onze **KERSTHEERLIJKHEDEN** actie houden.

We gaan de overheerlijke **KERSTSTAVEN** en **KERSTSTOLLEN** verkopen, zoals u van ons gewend bent.

Vanaf **zondag 24 november tot en met zondag 15 december** krijgt u de gelegenheid om deze heerlijkheden te bestellen, via een aanvraagformulier of online bestelling.

Ook dit jaar komen ze van de echte bakker. Houdt er alvast rekening mee.

Op **zondag 22 december** wordt de bestelling uitgedeeld, dus komt allemaal naar de kerk.

ZWO kerkdienst

Dan willen we graag in de ZWO kerkdienst van **2 februari 2025 in de Markuskerk om 10.00 uur**, het nieuwe project extra aandacht geven. Het zal vast weer een mooie dienst worden met vertegenwoordigers van de Stichting MUONA MALAWI en de gezamenlijke contorijen van alle kerken.

Zet de datum alvast in uw agenda.

Mocht u meer info over de Stichting MUONA Malawi willen kijk dan op hun site:

<https://muonamalawi.nl/>

We hopen dat u weer mee doet om in een arm land als MALAWI iets extra te kunnen doen, vaak is het een drupje op een gloeiende plaat, zonder dat drupje wordt de plaat nooit koud.

Wilt u ons nu al steunen dan kan dat door uw gift over te maken op onze bankrekening: NL14 INGB 0001 5429 41 van College van Diakenen PGB afdeling ZWO, onder vermelding van "malawi".

De ZWO Breda, Ginneken en Prinsenbeek

Protestantse Gemeente Breda is nu Chartergemeente!

De Protestantse Gemeente Breda (PGB) steunt het werk van de stichting INLIA al gedurende heel veel jaren, en biedt zoals bekend sinds 2022 ook crisisopvang aan dakloze asielzoekers uit het Aanmeldcentrum Ter Apel in de Markuskerk. Door het ondertekenen van het Charter is de PGB nu ook 'formeel' toegetreden tot het verbond van kerken dat is ontstaan in 1988, toen de tekst van het Charter van Groningen is opgesteld en de Stichting INLIA werd opgericht.

Het Charter is een beginselverklaring, bedoeld om door geloofsgemeenschappen te worden ondertekend als zichtbaar teken van de erkenning van een zelfstandige verantwoordelijkheid ten aanzien van asielzoekers en vluchtelingen die in nood verkeren.

De tekst van het Charter kwam tot stand na enkele kleine internationale conferenties in Groningen (1987) en Genève (1988). Een aantal kerkelijke gemeenschappen uit verschillende delen van Europa, die in hun kerkelijke werk steeds nadrukkelijker betrokken raakten bij de vluchtelingenproblematiek en in het bijzonder ook bij de problemen van de zogenaamde 'uitgeprocedeerde' asielzoeker, heeft tijdens deze conferenties ervaringen uitgewisseld. Vanuit de behoefte om elkaar blijvend te ondersteunen en te bemoedigen besloten ze te streven naar de totstandkoming van een internationaal verbond van plaatselijke geloofsgemeenschappen, die delen in de zorg betreffende het vluchtelingenvraagstuk en die zich willen inzetten om concrete steun te verlenen wanneer dat nodig is.

Op veel plaatsen in Oude en Nieuwe Testament worden wij opgeroepen vreemdelingen goed en rechtvaardig te behandelen. "Je weet hoe een vreemdeling zich moet voelen, want jullie waren zelf vreemdelingen in Egypte" (Exodus 23:9). Gastvrijheid als dienst aan de naaste en daarmee aan God, daartoe roept ook Jezus zelf ons op: "Ik was vreemdeling en jullie hebben Mij opgenomen" (Mattheüs 25:35).

Het Charter van Groningen bevat uitgangspunten voor een actieve opstelling van geloofsgemeenschappen ten aanzien van de vluchtelingenproblematiek. Het biedt de mogelijkheid met elkaar invulling te geven aan de bijzondere verantwoordelijkheid, zoals ons die in de Bijbel wordt aangereikt, voor vreemdelingen, vluchtelingen en asielzoekers, die als naasten op onze weg komen.

De opstellers van het Charter hebben in 1988 ook de Stichting INLIA opgericht, het Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven met Asielzoekers. Het doel van de stichting is allereerst te bevorderen dat lokale geloofsgemeenschappen zich in verbondenheid met elkaar inzetten voor asielzoekers en vluchtelingen. Daaruit vloeit voort het bieden van noodhulp, ondersteuning en advies aan individuele asielzoekers in noodsituaties die (al dan niet via de kerkelijke achterban) een beroep op de stichting doen. Het bureau van INLIA fungeert dus als een 'dienstencentrum' ten behoeve van de Charterkerken. INLIA ontvangt hiervoor geen overheidssubsidie en is geheel afhankelijk van kerkelijke en particuliere geldbronnen. Om dit werk te kunnen uitvoeren is het dus nodig dat geloofsgemeenschappen die het Charter ondertekenen ook structurele financiële steun aan INLIA toezeggen.

Namens de Diaconie: Sonja Vrans

Bezoek Confirmanten uit Wismar / 31 oktober-3 november

Na een intensieve periode van voorbereidingen was het dan zover! **Donderdagavond** arriveerden er 13 tieners in de leeftijd van 12 en 13 jaar met hun begeleiders bij de Johanneskerk. 'Slechts' 13 in plaats van de eerder genoemde 21. O.a. door ziekte waren er toch nog wat kinderen thuis gebleven. Maar ook met deze 13 en een aantal van onze eigen tieners die bij verschillende onderdelen van het programma aansloten was het een mooie groep.

Na een eerste kennismaking en een kom soep was het al snel tijd om naar de gastgezinnen te gaan, want na zo'n lange reis waren ze wel aan een bed toe. En het was fijn, ik noem het nog maar even, dat wij voldoende opvangadressen hadden. Allen die daaraan meededen: nogmaals dank!

Vrijdagmorgen om half elf waren we allemaal weer in de Johanneskerk, waar wij de dag begonnen met een lied en een gebed. Al snel was het daarna tijd om naar Dongen te gaan waar bij de IJzertijdboerderij een rondleiding en uitleg gepland stond. Het was bijzonder voor de kinderen om te horen hoe men zo'n 1000-800 jaar vC leefde: o.a. geen douches, geen telefoon (!). Wel leuk vonden de kinderen hoe er toen vuur gemaakt werd (mochten ze ook proberen) en hoe er met pijl en boog gejaagd werd. Weer terug bij de Johanneskerk, waar de tafels al gedekt stonden voor de Familietafel van 's avonds, vonden wij voor een relaxmoment onderdak in het Martinushuis aan de overkant. De twee sjoelbakken die klaar stonden vonden gretig aftrek, een spel dat zij niet kenden.

Toen het tijd was voor de Familietafel voegden wij ons bij de anderen in het Kerkenhuis waar de kookploeg een heerlijke maaltijd voor ons klaar gemaakt had. Na de maaltijd hield Mark van Neerland op een ontspannen manier een gesprek met de tieners. In vogelvlucht nam hij hen mee van Genesis tot aan Jezus' opstanding. De dag werd afgesloten door in de kerk de film 'Jesus Revolution' te bekijken olv Hans van Peer.

Zaterdag: na in de Johanneskerk met elkaar olv Hans van Peer gesproken te hebben over de film van de vorige avond ging het richting het centrum van onze stad. Daar stond de torenbeklimming op het programma en een korte stadswandeling. Daarna was het tijd voor een frietje met bij cafetaria De Toren. Dat ging er wel in na zo'n klim! Daarna was er 'vrije tijd' met name om te shoppen, want ja, in zo'n groot centrum met zoveel winkels kwamen ze ook niet elke dag. Keurig om half vijf waren ze allemaal weer op het Kerkplein en konden we naar de Markuskerk. Daar wachtte ons, na een kort vesper, een heerlijke gourmetmaaltijd, waarna elk weer opgehaald of weggebracht werd naar zijn/haar logeeradres.

Zondag: Het bezoek werd afgesloten met de kerkdienst in de Lucaskerk. Het thema "Vrijheid om je te ontwikkelen", wt de afgelopen dagen ook al een paar keer aan de orde was geweest, kwam ook in de dienst weer naar voren. De gelijkenis van de zaaier waarvan het zaad terecht kan komen op de rotsen, tussen het onkruid, op de weg óf in goede aarde liep als een rode draad door de dienst. Hierbij lieten ook onze gasten zich niet onbetuigd: een lied werd door hen gezongen onder begeleiding van ds. Thorsten Markert op zijn gitaar, een schriftlezing en voorbeden door een van de kinderen gedaan en ds. Ton van Prooijen liet zijn preek simultaan in het Duits meelopen op de schermen zodat ook onze gasten het mee konden ervaren.

Tijdens het koffiedrinken na de dienst stond er voor onze gasten heerlijke soep en feestelijk brood klaar. Zij wilden, terecht, niet te laat vertrekken want de kinderen moesten de volgende dag ook weer naar school. Na een laatste 'Reisesegen' in een kring in de kerkzaal was het tijd om afscheid te nemen en even voor enen reden ze weg om 's avonds tegen tien uur te melden dat zij weer veilig thuis waren gekomen.

We zien terug op een druk, maar mooie ontmoeting en wie weet lukt het om volgend jaar met onze tieners eens naar Wismar te gaan. De uitnodiging ligt er al!

Dank aan allen die meegeholpen hebben in welke vorm dan ook. Alleen met elkaar was dit mogelijk en danken wij God voor alles wat Hij ons hierin geschonken heeft.

Tenslotte

Zo was 2024 een jaar waarin wij, door diverse omstandigheden, de hoeveelheid hulpgoederen voor Arad moesten inkrimpen, maar dat onze contacten het nog altijd waard waren om door te zetten en daarvoor ook nieuwe vormen te zoeken, bleek afgelopen april wel toen wij in Wismar waren voor overleg. En de kroon op onze contacten? Tja, dat staat op de vorige pagina te lezen! Hoe bijzonder was het om deze jonge mensen te ontvangen en een paar dagen met hen op te trekken. Voor nu wensen wij u allen Gezegende Kerstdagen toe en een Voorspoedig Nieuwjaar!

Mieke Frankfoorder (vz) Tel. 06-24705414

Noodopvang asielzoekers

In de noodopvang van asielzoekers is INLIA een belangrijke partij. INLIA staat voor: Interna-tionaal Netwerk van Lokale Initiatieven met Asielzoekers. INLIA is een netwerkorganisatie van en voor geloofsgemeenschappen die asielzoekers en vluchtelingen in nood helpen. Landelijk heeft dit netwerk inmiddels enkele honderdduizenden overnachtingen gerealiseerd, wat meehelpt de druk op de overbelaste officiële opvanglocaties te verlichten zodat niemand op straat hoeft te slapen. De noodopvang in de Markuskerk mag daar een steentje aan bijdragen. Bij ons staat het aantal overnachtingen tot en met eind oktober 2024 op ruim 2.500.

Omdat we opvang voor een relatief lange aaneengesloten periode kunnen bieden hebben we kunnen regelen dat de vier kinderen van het gezin Khalaf alle vier naar school gaan in Breda. En dat is belangrijk. Het aantal kinderen dat in noodopvanglocaties in Nederland verblijft is in één jaar tijd met 65% toegenomen en bedraagt inmiddels ruim 6.000. Uit de 'monitor Kinderrechten in beweging' die het Kinderrechtencollectief op 22 oktober 2024 heeft gepubliceerd, blijkt dat het aantal verhuizingen tussen opvanglocaties van minderjarige asielzoekers is gestegen van 2.540 in 2019 tot 9.640 in 2023. Vanwege de vele verhuizingen tussen reguliere en noodopvanglocaties gaat een toenemend aantal kinderen langdurig niet naar school, bijvoorbeeld omdat ze na iedere verhuizing weer opnieuw op wachtlijsten voor onderwijs terechtkomen.

Met "onze" kinderen gaat het gelukkig goed en dat niet alleen op school. Dochter Adel Khalaf vierde afgelopen maand haar 9e verjaardag en dat betekende natuurlijk een feestje met taart, ballonnen en cadeautjes. De jarige was zeer verguld en er liggen meer verjaardagen in het verschiet. Sinterklaas heeft de noodopvang in de Markuskerk ook weten te vinden. De kinderen Khalaf vonden elk niet alleen een chocoladepop in hun schoen maar ook een gedicht. Zowel gedicht als pop vielen zeer in de smaak. En over in de smaak vallen gesproken, ook de zwemlessen zijn een groot succes. De kinderen hebben duidelijk geen last van watervrees. Er was in november nog een andere ontwikkeling. De broers van vader Hussein Khalaf, Said en Hassan, zijn statushouder en hebben inmiddels de hun toegewezen woning in Putte (gemeente Woensdrecht) betrokken. Een positieve ontwikkeling, maar nu ze verder weg wonen zal de familie hen wel minder vaak zien. We hebben hen elk een klein geschenkje, een Breda-mok en -placemat, meegegeven.

Namens TOM-LJ (Team Opvang Markuskerk/Lucaskerk/Johanneskerk)

Rondom de wijkkerken

Vanuit de Markus- en Lucaskerk

Kerstavond in de Grote Kerk

De plannen voor kerstavond zijn de afgelopen maanden verschillende keren gewijzigd. Uiteindelijk komt er één kerstviering, om 19:30 uur. Dat wordt een kerstavonddienst van onze Protestantse Gemeente Breda in samenwerking met de Kooracademie Breda en Aart Bergwerff. De Kooracademie is in 2020 ontstaan vanuit de bijna 100-jarige jongenskoortraditie van het Sacramentskoor. Het Festival of Lessons and Carols op kerstavond is een vast en geliefd onderdeel van deze lange traditie. Dit jaar komt het koor dus naar de Grote Kerk! In overleg met dirigent Ruben de Grauw hebben we gekeken naar een aansprekende invulling met natuurlijk veel prachtige muziek. We zijn creatief omgegaan met de negen klassieke Bijbellezingen (de 'lessons'). We volgen de lijn van het scheppingsverhaal naar kerst, maar de lezingen zijn hier en daar vervangen door eigentijdse gedichten en verhalen die daarbij aansluiten. Natuurlijk zingen we als kerkgangers ook kerstliederen. Voor aanvang van de dienst, vanaf 19:10 uur, is er ook al samenzang van bekende kerstliederen. De kerk gaat om 18:45 uur open. De toegang is vrij (en plaatsen reserveren is niet nodig/mogelijk).

De concertklas van de Kooracademie heeft een druk programma in december. In het weekend voor kerst zingen ze in Ahoy in 'Lord the Rings in concert: The Two Towers' met Symfonieorkest Vlaanderen. Op **Tweede Kerstdag** is er in Zandberg58 (Zandbergkerk) een familieconcert (aanvang 12.15 uur) en op **31 december** zingen de heren van het Sacramentskoor, ook in Zandberg58, een Choral Evensong (16.00 uur).

Kerstmorgen

Licht in de nacht! Op **Kerstochtend** komen we samen in de Lucaskerk rondom dat wonderlijke verhaal van die ene nacht, de Kerstnacht. Verschillende personages uit het kerstverhaal komen bij ons op bezoek. Deze personages, gespeeld door de toneelgroep Theatrada, speelden op **22 december** in de kerstmusical 'de reis van je leven'. Ze delen met ons hoe zij de Kerstnacht beleefd hebben. Zo zien we het verhaal van de Kerstnacht vanuit verschillende perspectieven.

De gezamenlijke cantorijen gaan met en voor ons prachtige, toepasselijke liederen zingen en Natan zingt een indringend Kyrie.

Zo hopen we met elkaar te vieren dat duisternis nooit het

laatste woord heeft. We zoeken naar troost, licht en warmte. En dan kunnen we aan het eind van de viering hopelijk uit volle borst zingen: dat eeuwenoud verhaal is mijn verhaal geworden. Die zegen ooit beloofd, gaat altijd met me mee.

Thijske Fraanje

29 december, 31 december, 1 januari

Bij de kerststal in de Markuskerk lezen we op de zondag tussen Kerst en Oud&Nieuw het kerstverhaal 'De Eigenwijze' van Stefan de Jong (gebaseerd op het beroemde verhaal van 'de vierde wijze').

Op **oudejaarsavond** is er om 19.30u een kerkdienst in de Johanneskerk. Op nieuwjaarsdag komen we om 11.00 uur samen in de Markuskerk voor een morgengebed.

De "Ontmoeting" Markuskerk.
Kom ook 7 januari 15:00 uur.
We beginnen met bijpraten met
een kopje thee of koffie.
En dan, laat je weer verrassen
door het onderwerp.
Elke eerste dinsdagmiddag van
de maand.
Info: Rob Snijders

Jaarlijkse schoonmaak Lucaskerk

Afgelopen zaterdagochtend 9 november was weer de jaarlijkse schoonmaak Lucaskerk. Zoals bekend is de Lucaskerk ook het kerkelijk 'thuis' voor verschillende kerkgenootschappen. Naast de eigen protestantse gemeente kerken de katholieke Parochiekern Bethlehem, de Victory Bible Church, een Roemeense baptistengemeente en de Christengemeenschap West-Brabant. Dit intensieve gebruik legt natuurlijk een forse druk op het schoonhouden. Jaarlijks nemen vele vrijwilligers het op zich om hun kerkelijk tehuis weer van top tot teen grondig schoon te maken. Dit jaar waren we weer met 24 vrijwilligers van jong tot oud uit de diverse kerkgenootschappen. Fantastisch om steeds zoveel enthousiasme en toewijding te zien. Het samen poetsen en boenen en de koffie- en lunchpauzes bieden ook een fijne gelegenheden om elkaar beter te leren kennen. Met een tevreden terugblik sluiten we zo jaarlijks af met een goed gevoel.

Peter Schuitmaker

Foto's: Gijs van Mourik

Vanuit de Johanneskerk

Bijzonderheden Kerkdiensten Kerst-Oudjaar

- **24 december** Kerstavond aanvang dienst 21.30u. maar..... vanaf 21.00u. bent u al van harte welkom om een half uurtje met elkaar de aloude kerstliederen te zingen en te luisteren naar enkele muzikale intermezzo's van onze organist Graham Kennett
- **25 december** Kerstmorgen 10.00u.: Dienst van Woord en Gebed. Met muzikale medewerking van Sarah van Peer (viool) en Graham Kennett (piano)
- **29 december** PGB-brede dienst in de Markuskerk – aanvang 10.00u.
- **31 december** Oudejaarsavond een PGB-brede dienst in de Johanneskerk, die om 19.30u. begint.
- **1 januari** PGB-brede dienst in de Markuskerk - aanvang 11.00u

Zomaar een kind.... maar dit kind maakt het verschil tussen zinloos bestaan en hoopvolle toekomst.

Gezegende Kerstdagen en vreugde en geluk voor het nieuwe jaar!

Namens alle leden van het sectieteam van de Johanneskerk,

Mieke Frankfoorder

Op verzoek volgt hier het lied dat we speciaal voor ons afscheid geschreven hadden op de melodie van een onberijmde versie van psalm 122 in een zetting van E. Edwards:

Vandaag is het de laatste keer
dat Lucas8 hier zingt.
We zongen steeds met veel plezier,
maar alles heeft een einde.

Als hobby-zanggroep startten wij.
Dat was in tweeduizendzeven.
Een hoogtepunt was de Evensong
naar Engelse traditie.

We zongen met Advent en Kerst,
met Pasen en Gedenken
en niet alleen in dit gebouw,
maar ook in andere kerken.

Veel variatie in ons repertoire
met Bach, Billy Joel en John Rutter,
arrangementen van Margreet
En het laatste jaar een musical met Scrooge.

Nog even en het is voorbij.
Het zit er bijna op.
We danken u voor alle steun,
uw bijval en waardering.

Afscheid van Lucas8

Op **zondag 17 november** was het de laatste keer dat Lucas8 als groep een optreden had. We werkten mee aan de oecumenische viering en zongen daarna nog zeven liederen uit ons repertoire in een koffieconcert. We hadden die dag bij veel liederen versterking van Kees Meijll die jarenlang met ons meezong als bas.

Het doek is gevallen met dubbele gevoelens. Na 17 jaar kunnen we terugkijken op een hele fijne tijd die we samen beleefd hebben, niet alleen bij het zingen, maar ook in de gesprekken op de repetitieavonden. Ongetwijfeld blijven we allemaal zingen, maar niet meer als Lucas8.....

Namens Lucas8, Henriëtte Rusch

Terugblik op 'Vaar wel'

Afgelopen november organiseerden wij, Ton van Prooijen en Hanny den Ouden, voor de derde keer de serie van drie bijeenkomsten over 'voorbereid zijn op je een uitvaart, van jezelf of van je partner. In 2023 deden we dat ook: in het voorjaar deden elf mensen mee; in het najaar twaalf. In de najaarseditie van 2024 hadden we een groepje van acht deelnemers. Behalve dat wij informatie geven, worden onderling veel gedachten en ervaringen uitgewisseld, vaak met een lach en soms met een traan. 'Vaar wel' blijkt te voorzien in een behoefte.

De eerste bijeenkomst gaat over wat de kerk voor je kan betekenen bij een uitvaart en hoe de uitvaartbranche, inclusief haar verdienmodel, in elkaar zit. In de tweede bijeenkomst komen alle grote en kleine beslissingen langs die je moet nemen bij een uitvaart: wijze van opbaring, de lichaamsbestemming, het rouwbericht, de condoleance, het vervoer, de locatie, de bloemen et cetera. De deelnemers krijgen hierna 'huiswerk' om na te denken over hun wensen. De derde bijeenkomst gaat over vormen van begeleiding en rituelen voorafgaand aan het overlijden en erna, vanuit de kerk.

Reacties van de deelnemers: "de bijeenkomsten zetten aan het denken en brengen dingen op gang, bijvoorbeeld praten met je kinderen over dit onderwerp". "De 'stof' is informatief en de uitwisselingen onderling fijn". Mensen die aanvankelijk sceptisch tegenover het onderwerp stonden, raakten tijdens de rit overtuigd van het belang en vonden het, ja, leuk!

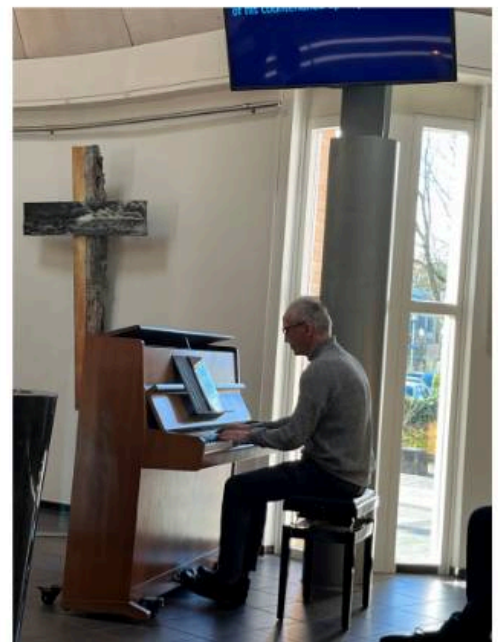
Volgend najaar doen we het weer.

Hanny den Ouden

Jeugd

Overzicht activiteiten voor kinderen en jeugd 19 december tot en met 26 januari 2025

		Kindernevendienst	Crèche	Next Level	Gespreksgroep	Familietafel
	Datum	Breda-Breed	Breda-Breed	Breda-Breed	Breda-Breed	Breda-Breed
		basisschool	0 – 4 jaar	Tieners 12 t/m 15 jaar	Tieners 12 en 13 jaar	Geloofsoepvoeding voor ouders en activiteiten voor kinderen 4 t/m 15 jaar
Zo	22 dec	Geen kindernevendienst				
Zo	22 dec	LK/Kinderkerst Kerstmusical: 1 ^{ste} uitvoering 15:00 uur 2 ^e uitvoering 19:00 uur				
Wo	25 dec	LK/Geen kindernevendienst wel Knutseltafel JK/LaRose Kifu	LK/Oppas aanwezig			
Zo	29 dec	Geen kindernevendienst				
Di	31 dec	Geen kindernevendienst				
Wo	1 jan	Geen kindernevendienst			Voor januari nog onbekend op kopijdatum	Voor januari nog onbekend op kopijdatum
Zo	5 jan	MK/Mirjam Verhagen		MK/Andreea en Hans van Peer en Sonja van der Kraan *		
Zo	12 jan	LK/Ellen van Hooijdonk				
Zo	19 jan	JK/Wendy van Oostenbrugge				
Zo	26 jan	LK/Alberta de Vries		LK/Andreea en Hans van Peer en Sonja van der Kraan		
				* mogelijk gaan we na afloop met elkaar schaatsen		
Locaties		GK = Laurentiuskerk - Ginneken	JK = Johanneskerk	MK = Markuskerk	GrK = Grote Kerk	LK = Lucaskerk

KERST IN DE GROTE KERK

24 december 2024

19.30 uur

Toegang is vrij

Kooracademie Breda o.l.v. Ruben de Grauw

Orgel: Aart Bergwerff

Voorganger: ds. Ton van Prooijen

www.pknbreda.nl

Vieringen 15 december t/m 19 januari

Protestantse Gemeente Breda

U kunt onze vieringen ook digitaal volgen via de website van de PGB: www.pknbreda.nl/actueel/vieringen

Lucaskerk, Tweeschaar 125, aanvang 10:45 uur

15 dec: pastor T. Fraanje, oecumenische viering, derde zondag advent, gezamenlijke viering met Markuskerk, aanvang 10:00 uur

24 dec: ds. T. van Prooijen, Kerstavond in de Grote Kerk, aanvang 19:30 uur, vanaf 19:10 uur samenzang

25 dec: pastor T. Fraanje, Kerstdienst, gezamenlijke viering met Markuskerk

31 dec: Lucaskerk gesloten, PGB-brede dienst in Johanneskerk, aanvang 19:30 uur

12 jan: ds. T. van Prooijen, gezamenlijke viering met Markuskerk

19 jan: ds. T. van Prooijen, oecumenische viering in de Michaelkerk, m.m.v. koor Cantara, aanvang 11:00 uur

Markuskerk, Hooghout 96, aanvang 10:00 uur

22 dec: ds. T. van Prooijen, vierde zondag advent, gezamenlijke viering met Lucaskerk

24 dec: ds. T. van Prooijen, Kerstavond in de Grote Kerk, aanvang 19:30 uur, vanaf 19:10 uur samenzang

29 dec: ds. T. van Prooijen, PGB-brede viering

31 dec: Markuskerk gesloten, PGB-brede dienst in Johanneskerk, aanvang 19:30 uur

1 jan: ds. T. van Prooijen, nieuwjaarsdienst, PGB-brede viering, aanvang 11:00 uur

5 jan: ds. G. Bosma, gezamenlijke viering met Lucaskerk
19 jan: ds. T. van Prooijen, oecumenische viering in de Michaelkerk, m.m.v. koor Cantara, aanvang 11:00 uur

Johanneskerk, Dreef 5, aanvang 10:00 uur

15 dec: ds. M.G. Wagenvoorde, derde zondag advent

22 dec: ds. M. de Jong (Rotterdam), vierde zondag advent

24 dec: ds. A. Rolfes (Rotterdam), Kerstavond, aanvang 21:30 uur, vanaf 21:00 uur samenzang

25 dec: ds. N. van Splunter (Rotterdam), Kerstdienst

29 dec: Johanneskerk gesloten, PGB-brede viering in Markuskerk

31 dec: ds. M.G. Wagenvoorde, oudejaarsavond, PGB-brede viering, aanvang 19:30 uur

1 jan: Johanneskerk gesloten, nieuwjaarsdienst, PGB-brede viering in Markuskerk, aanvang 11:00 uur

05 jan: pastor T. Fraanje

12 jan: ds. G.H. ten Thijs (Prinsenbeek)

19 jan: 19 jan: A. Rolfes (Rotterdam)

Protestantse Gemeente Ginneken

Duivelsbruglaan 1, aanvang 10:00 uur

15 dec: ds. M. Klomp (Amsterdam), Schrift en Maaltijd,

22 dec: ds. H. Spoelstra (Amsterdam), Schrift en Maaltijd,

24 dec: dr. G.P.Th. Bosma, Kerstavond, aanvang 21:00 uur

25 dec: ds. A.E. Poldervaart (Turnhout), Schrift en Maaltijd

29 dec: ds. A.E. Poldervaart (Turnhout), Schrift en Maaltijd

5 jan: ds. H. Uytenbogaardt (Utrecht), Woord en Gebed

12 jan: ds. A.E. Poldervaart (Turnhout), Schrift en Maaltijd

19 jan: ds. H. Uytenbogaardt (Utrecht), Schrift en Maaltijd

Oecumenische Taizé vieringen in de Michaelkerk, aanvang 19:00 uur

4 jan: dhr. V. de Haas en mw. H. Oomen

PKN Gemeente Eglise Wallone Breda

Waalse kerk, Catharinastraat 83, 11:00 uur. Vieringen in het Frans op de 2e en 4e zondag van de maand

Geen informatie bekend

Remonstrantse Gemeente Breda

Lutherse Kerk, Veemarktstraat 11 of Stadserf 3, 10:30 uur.

Vieringen elke 4e zondag van de maand

16 dec (maandag): dr. K. Holtzapffel, gesprekskring, aanvang 15:00 uur, aansluitend gezamenlijke maaltijd

25 dec: dr. Tjaard Barnard, Kerstdienst, aanvang 10:30 uur

Doopsgezinde Gemeente Breda

Dorpshuis 't Klooster, Jack van Gilsplein 1 Bavel, 11:00 uur

18 dec: ds. A.A. Rijken, adventskerstviering

5 jan: ds. A.A. Rijken

19 jan: ds. Christien Duhoux-Rueb, ring zondag Rotterdam, Noordmolenwerf 3

Ekklesia Breda

Vieringen op de 1e en 3e zondag van elke maand in de Lutherse kerk, Veemarktstraat 11, Breda, om 10:30 uur

15 dec: F. Ploum

24 dec: F. Ploum, Kerstavond, aanvang 20:00 uur

29 dec: M. Dirks

5 jan: F. Ploum

19 jan: F. Ploum, feest 15 jaar Ekklesia

Oecumenisch Coventry gebed

Elke eerste vrijdag van de maand, van 12:00 - 12:30 uur in de Stiltekapel van de Grote Kerk Breda

Geen informatie bekend

Zorgcentra en Amphia:

Ruitersbos, vieringen vrijdagmiddag, aanvang 16:00 uur

20 dec: mw. E. Bouwmans, advent/Kerst

17 jan: mw. K. van Huisstede

Elisabeth, vieringen vrijdagmiddag, aanvang 14:00 uur

3 jan: mw. E. Bouwmans

Breedonk:

20 dec: mw. E. Bouwmans, aanvang 10:30 uur

De Leystroom, vieringen vrijdagmiddag, aanvang 14:00 uur

13 dec: thema: Kerst

17 jan: thema: winter

Zuiderhout, oecumenische viering donderdagmiddag in de kapel, 15:00 uur

Geen informatie bekend

Thebe Aeneas

Er zijn geen vieringen in Aeneas. Als u contact wilt met de geestelijk verzorger, kunt u bellen met pastor J. Schilling (06-2047 6710).

Amphia, Molengracht Breda

Er zijn geen vieringen in het Amphia ziekenhuis. Wanneer u een beroep wilt doen op de geestelijk verzorgers, kunt u bellen via de Receptie (076-5951000) en vragen naar de dienstdoend geestelijk verzorger.

Kerstkind

KIK

Kik en de muizen verheugen zich op Kerstmis, vooral op het kerstspel 's middags. Heel veel kleine en grote kinderen komen er verkleed aan meedoen. Er zal ook een echte baby zijn. Hij heet Jeppe en is bijna een jaar. Zijn papa en mama heten Theo en Vera. Maar straks in de stal zijn ze Jozef en Maria en het kindje Jezus. Er zullen schapen omheen staan, herders en engelen. En ook rumoerige muizen en een kalme Kikker. Wat verheugen ze zich op die middag! Maar een week voor Kerstmis horen ze slecht nieuws. De dominee komt in paniek naar de kosteres toe rennen. 'Brenda,' zegt hij, 'we moeten snel op zoek naar een nieuw kerstkind! Vera en Theo hebben vannacht hun tweede kindje gekregen. Ze is vijf weken te vroeg geboren!

Alles is goed, maar ze spelen nu natuurlijk niet mee!' Kik en de muizen zitten sip bij elkaar. 'Geen kerstspel dit jaar,' zucht Kik. 'Ze kunnen toch een pop nemen!' zegt Mindy muis. Die week gonst de kerk van bedrijvigheid. Ook de spullen voor het kerstspel worden klaargezet, met EXTRA voorpret lijkt het wel! De muizen zijn stikbenieuwd wat er gaat gebeuren. Tot hun verbazing zien ze Vera en Theo de kerk inkomen. Met Jeppe. En een piepklein baby'tje, verborgen in een doek. Jeppe mag bij Maria op schoot, en in de kribbe ligt het pasgeboren kerstkind. Noëlle heet ze. En dat Maria in een stoel met wielen zit, dat vindt niemand raar.

Versje

Kindje, lief kindje, zo lang verwacht,
Kindje, lief kindje, geboren vannacht,
niet in een wiegje, een huis, een paleis,
maar in een stal, in een kribbe, op reis.
Kindje, lief kindje, zo kwetsbaar en teen
Wondere gestalte van God, onze Heer.
Welkom jij, Kind, in ons lief en ons leed.
Wie weet deze nacht hoeveel jij al weet?
Kindje van vrede, een vleug paradijs.
Kindjelief, slapend, onwetend, zo wijs.

Uit de Bijbel

De engel zei: 'Jozef, zoon van David,
wees niet bang je vrouw Maria bij je te nemen,
want het kind dat ze draagt
is verwekt door de heilige Geest.'
Matteüs 1:20b

Teksten: Marjet de Jong
Tekeningen: M. Jurriëns